

10. Kinh nghiệm về lời kinh ngợi khen *Magnificat*

Ở bài thánh ca của Giovanni Pierluigi da Palestrina, sau cao độ hoàn toàn nhấn mạnh về từ “*desiderat*”, là các âm trầm vẫn tiếp tục ngân nga phần cuối của từ “*desiderat*”; rồi từ “*anima*” chủ thể của khao khát xuất hiện, được ví như chú nai đang khát, vút cao du dương trên những nốt cao nhất của giọng nữ cao và được hát với những nốt trường độ, cách đặc biệt nhấn trên hai chữ “*a*”. Như thế, khi vừa đạt mục đích, *anima* (linh hồn) như buông ra để cảm nếm sự cao thâm và rộng lớn của yếu tính, của năng lực viên mãn mình có. Nhưng liền đó, từ “*mea*” hạ xuống và ngân dài, như thể *anima* kinh ngạc được đạt đến sự cao ngất như thế, như tự nói với mình: “Chính tôi, chính là hồn tôi có khả năng về điều này, được nâng lên tận cao xanh của nỗi khát khao!”.

Chắc hẳn vào lúc ấy Giovanni Pierluigi da Palestrina đã nghĩ đến kinh *Magnificat*, nghĩ đến linh hồn của Đức Trinh Nữ Maria, Mẹ ý thức được điều đã xảy đến cho mình, ý thức về biến cố xảy đến và nâng Mẹ lên từ sâu thẳm của một nữ tỳ khiêm hạ, được đặt trong tương quan với Mầu Nhiệm khôn tả, với Thiên Chúa và sự hiện diện của Ngài. Linh hồn của Đức Maria như thấy mình có khả năng *ngợi khen* Chúa, theo nghĩa đen là “làm cho vĩ đại” Thiên Chúa, làm rộng mở trước Chúa, một linh hồn luôn muốn, luôn khát, như nai rừng tìm về suối nguồn sự sống, niềm vui, của yếu tính để được no thoả vô tận. Vực thẳm nghèo hèn của con người như có khả năng giãn nở ra trước chiều kích vô tận của Thiên Chúa.

Thánh Biển Đức có một câu nói rất hay trong Lời mở Tu Luật, được ngầm hiểu như là lời kinh *Magnificat* của Đức Maria, triển nở trong lòng của người biết kính sợ Chúa, để nhận ra mình là công trình thương xót của một Thiên Chúa hiện hữu: “*Timentes Dominum (...) operantem in se Dominum magnificent* – Ai kính sợ Chúa (...) thì ngợi Khen Chúa, Đấng hoạt động ở nơi họ” (Lời mở, 29-30).

Trong bản *Sicut cervus* của Palestrina, linh hồn, tức là trái tim con người, như khám phá sự viên mãn của nó bằng việc khao khát sự hiện diện của Đấng đã tạo dựng mình. Khi giọng nữ cao đang thưởng nếm và du dương trong niềm ý thức trọn vẹn mà linh hồn có về chính mình, về sự cao cả của mình, về sự mở rộng của mình trong việc ngợi khen Thiên Chúa, thì các âm trầm vẫn ngân nga lặp lại hai lần từ: *desiderat, desiderat*. Tâm hồn con người được tạo dựng theo cách đó: khi nó nhận ra và cảm nghiệm rằng mình được tạo dựng nên để khao khát Thiên Chúa, thì có một sự tương phùng kỳ diệu giữa khát vọng và sự viên mãn, giữa sự thiếu vắng và sự hoàn thành, giữa vực thẳm của con người và vực thẳm của Thiên Chúa. Tâm hồn thấy rằng chỉ cần khao khát Thiên Chúa, thì đã có Ngài, đã biết Ngài trong kinh nghiệm của mình, vì sự khát khao đã là toàn bộ không gian dành cho Ngài; đó là khoảng không mà chính Ngài đã tạo dựng trong chúng ta cho Ngài, và chỉ cho mình Ngài mà thôi. Cảm thức về sự thiếu vắng Thiên Chúa nơi chúng ta là khoảng không hoàn toàn thuộc về Thiên Chúa, hoàn toàn dành cho Ngài, và nếu thiếu Ngài,

thì chẳng gì có thể lấp đầy. Khát vọng bên trong chúng ta là dấu ấn vĩnh cửu trong sự hữu hạn của chúng ta.

Sự khao khát thành toàn trong sự hiện diện của Chúa, là sự viên mãn của con người, sự viên mãn của ân sủng được hiện thực hoá hoàn toàn trong sự nhập thể của Ngôi Lời. Lời *VOLO TECUM* đã là *PARADISUS* rồi, vì Chúa Giêsu đã ở đây và nài xin chúng ta sự hiệp thông với Ngài, Ngài âm thầm thu hút chúng ta. Vì thế, tất cả trần hoàn tiếp tục lặp lại "*sicut cervus desiderat, desiderat, desiderat... ad fontes aquarum*", để ý thức về mình, về khát vọng là hồn sống của mọi sự, mọi mối tương giao, mọi hành động, mọi ý nghĩ, mọi lời nói, mọi cảm thức. Nếu cả trần thế nghiêm túc và chăm chú điều này, thì nó sẽ thành không gian để linh hồn nghiệm thấy ân sủng, sự biết ơn, sự viên mãn, sự vĩ đại của vô tận nơi mình, đó chính là thiên đàng.

Nhưng nó là gì và làm sao để kiện toàn nó?

Đó là khía cạnh thứ ba gây ấn tượng mạnh nơi cha, qua cách được diễn tả trong bản thánh ca của Giovanni Pierluigi da Palestrina. Sự viên mãn chính là một BẠN và BẠN này là THIÊN CHÚA! Linh hồn được ở trên cao, được rộng mở trong niềm kinh ngạc khi thấy khát vọng mãnh liệt của mình được hoàn tất; nếu sợ khao khát đó không được thỏa mãn, thì linh hồn sẽ héo khô. Và đó là tột đỉnh của kinh nghiệm nhân loại, có thể gọi là "thần bí", vì nó là kinh nghiệm về mầu nhiệm của con người trong mầu nhiệm của Thiên Chúa. Ở đó, linh hồn như ngưng đọng lại để yên nghỉ. Linh hồn lặp lại hai lần: *ad te Deus*, như thể dừng lại để thấy rằng, mình được tạo dựng cho Chúa, để chỉ hướng về Ngài - *ad te Deus* mà thôi! Linh hồn như thốt lên: "Con đâu biết rằng mình được dựng nên cho Ngài, rằng mọi khao khát, mọi thao thức, mọi lo âu và nỗi sợ phải chết của con, là dấu cho thấy con được tạo dựng để hướng về Ngài *ad Te*, tiến về Ngài, cho Ngài. Con đã tưởng đó là khuyết điểm, một sự thiếu thốn, một sự suy giảm nơi chính hữu thể mình, một nỗi khốn cùng của bản tính mình, thế mà hóa ra tất cả là *ad Te, Deus* – hướng về Ngài, lạy Thiên Chúa!".

Biết bao nỗi bất an, đau khổ, ví dụ, những lỗi lầm thuở thiếu thời, khiến chúng ta cảm thấy mình như chú vẹt xấu xí, còn những người xung quanh thì đang tận hưởng cuộc sống. Những đau khổ và tổn thương trong đời, từ thời thơ ấu, sẽ được hoà vào một ngày kia; không những thế, chúng ta còn chúc tụng Chúa thấy rằng những khuyết điểm đó là cái để mình tiến lại với Thiên Chúa *ad Te, Deus*!

Khi giọng nữ cao còn ngân nga lặp đi lặp lại và biến tấu câu "*ita anima mea ad te Deus*", thì nó như giữ trường độ quảng bốn nguyên âm "u" của từ *Deus* cho đến hết, trên cùng một cao độ, như thể không muốn ngừng thưởng nếm và chiêm ngắm Thiên Chúa là cùng đích và sự viên mãn của mọi khát vọng sống.

Nhưng chúng ta cũng có thể nghĩ rằng giọng nữ cao kéo dài nốt nhạc ấy là để chờ tất cả các bè khác, trong hai ô nhịp cuối, cùng đạt đến âm đó, rồi tất cả hòa thành một hợp âm tuyệt đẹp ở nhịp cuối cùng, cùng nhau hưởng nếm sự bình an chung nơi sự thành toàn Ngôi Vị "BẠN" của Thiên Chúa, Đấng mà tất cả chúng ta đều được tạo dựng để hướng về. Qua mọi biến tấu của sự khác biệt, qua những nhịp

điều và cao độ khác nhau của chúng ta, nhịp lên xuống của mình và người khác, Thiên Chúa luôn có đó để đợi chờ chúng ta. Dù có vấp ngã trên đường đi nữa, thì chúng ta cần biết rằng những điều đó giúp cho chúng ta cùng nhau tiến về phía Thiên Chúa.

Linh hồn được nghỉ yên trong Chúa, trong Ngôi Vị BẠN, là Đấng thu hút cơn khát của nó, chúng ta thấy đó như một sự nghỉ an chia sẻ và kết nối với nguồn cội của sự hiệp thông. Ở đó, linh hồn được giải khát nơi Suối Nguồn; mỗi người với người khác, tất cả mọi người với người khác, tìm thấy mình trong vẻ đẹp, trong sự hài hoà của sự hiệp thông, của tình huynh đệ, của việc mình hiện hữu cho người khác, đó là hồng ân của Đấng tạo dựng chúng ta cho Ngài. Đây là sự an nghỉ trong Chúa và sự nghỉ ngơi giữa chúng ta, là sự giao hoà giữa chúng ta với Thiên Chúa và chúng ta với nhau. Khi khám phá ra sự hiệp thông với Thiên Chúa tương hợp với sự hiệp thông giữa chúng ta, thì chúng ta thấy đây là vẻ đẹp làm say mê và rộng mở linh hồn mình. Linh hồn ôm lấy Chúa Cha và thấy mình ôm người anh chị em, mà có lẽ trước đó nó hờ hững hay xem như kẻ thù. Ở với Chúa Giêsu là thiên đàng, thiên đàng của hiệp thông.